

Ölümü Temenni Etmeyin!

el-Hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'du:

Fa'lamû eyyuhe'l-ihvân fe-inne efdale'l-kitâbi kitâbullahi ve efdale'l-hedyi hedyu seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve küllü muhdesetin bid'atün ve küllü bid'atin delâletün ve külle delâletin ve sâhibihâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehu kâl:

ليس لأحد أن يتمنى الموت لا بر ولا فاجر إما

بر فيزداد برا وإما فاجر فيستعقب

Leyse li-ehadin en yetemenne'l-mevte lâ berrun ve lâ fâcirun immâ berrun fe-yezdâdu birren ve immâ fâcirun fe-yestağtibu.

Sadaka Rasûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selamı, rahmeti, bereketi, lütfu, keremi cümlelerinin üzerine olsun. Şurada Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin mübarek hadîsi şerîflerinden bir demet sizlere sunacağız.

a. saçıyo

Leyse li-ehadin en yetemenne'l-mevte. “Hiçbir kimse için ölümü temenni etmek olmaz.”

Yoktur. Etmesin. Kimse ölümü temenni etmesin, ölümü istemesin. Hiçbir kimse “Ah öleyim, Allah canımı alsın” filan gibi bir temenni izhar etmesin. Kimse deyince izah sadedinde buyuruyor ki devâmen;

Lâ berrun. “İyi kul da temenni etmesin.”
Ve lâ fâcirun. Fısk u fücür içindeki günahkâr, kusurlu kul da temenni etmesin.”

Ne iyisi ne kötüsü, Efendimiz iki uç tarafı söylüyor ki kimsenin temenni etmemesi gerektiği daha iyi anlaşılın diye. İzahını yapıyor, buyuruyor ki;

İmmâ berrun. “İyi kula gelince;” *fe-yezdâdu birren.* “Yaşar, iyiliği daha artar, sevabı çoğalır.”

Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna daha çok sevapla gider, daha büyük mükâfatları alacak salih amelleri işleyerek öyle gider.

Ne diye istesin?

Ömür sermayemiz değil mi?

Sermaye.

Sermayenin çok olması iyi değil mi?

İyidir.

O halde çok yaşar, çok kazanır, çok yüksek derece alır. Allah indinde makbul, daha makbul, daha yüksek bir kul olur.

Ve emme'l-fâciru. “Fısk u fücur içinde günahkâr kimseye gelince;” *fe-yestağtibu.* “Belki Allah’ın kendisinden razı olmasını sağlar.”

Önünde fırsat var. Her insan için bir fırsat. İstikbal bizim için meçhul. Umulur ki - şu andaki durumu kötü ama- ileride belki iyi olur. Belki tevbe eder. Belki Allah’ın rızasına uygun bir iş yapar, düzelir. Şimdiye kadar olan olmuş, mâzi geçti. Mâzi için tevbeden başka yapacak bir şeyimiz yok. Bitti.

Hatalarımızdan, kusurlarımızdan ibret alırsak, bir daha yapmamak üzere kendi azmimizi bilerek, kendi kendimize mâziden ders çıkartırsak tamam. İbret alırsak, tevbe edersek; mâzi için yapabileceğimiz budur. Başka elimizden gelmez. Geçti mâzi. Mâzi gitti. Hiçbir kimse bir dakikamızı geri getiremez. Onun boş geçtiğine üzülyorsan, bundan sonra boş geçirmemeye çalış. Onun günahla geçtiğine kâniysen, bundan sonra sevap işle. Onun gafletle geçtiğine kâniysen, bundan sonra acele et; ne zaman ölümün geleceği belli olmaz. Arabaya binersin, evine varamazsın.

Allah hayırlı ömür versin.

Ölümü hiç temenni etmiyoruz ama ölüm etrafımızda dolaşıp duruyor. Ölüm okunu germiş, kalabalığımıza bir ok atıyor; kime isabet ederse alıp gidiyor. Yunus Emre'nin halk tabiriyle sözü:

Halkı bostan edinmiştir,

Dilediğin üzer ölüm.

diyor. “Halkı bostan tarlası gibi edinmiştir, dilediğini kopartır.” diyor. Üzmek

kopartmak demek o devrin dilinde. Dilediğini kopartır. Bostan tarlasına gireriz bakarız, hangi karpuz hangi kavun olgunlaşmış, kopartır alır gideriz.

Halkı bostan edinmiştir,

Dilediğin üzer ölüm.

Umulur ki Allah'ın rızasını kazanır. Madem şu an kötü, ilerisi belki iyi olabilir. O bakımdan kimse ölümü temenni etmesin. Yani bu hayat imtihanından kaçmak yok. Bu sportmenlikte bir kaide vardır. Sporu yarım bırakmak yok. Koşuya başladın, sonuncu olacağını anlasan bile koşacaksın. Yarıda bırakmak ayıp, öyle şey yok. Bu meydanı, bu minderi, bu mücadele sahasını bırakmayacaksın. Çalışacaksın. Hata ettin, umulur ki bundan sonra düzeltirsin.

Ne güzel, ne yapıcı, görüyor musunuz İslâm'ı? Var mı karamsarlık? Var mı bezginlik? Var mı ümitsizlik?

Ümitsizlik haram! İçki gibi, kumar gibi, zina gibi ümitsizlik haram!

Ümitsizliğe düşemez bir müslüman.

Ne demek?

Allahu Teâlâ hazretleri bizim Rabbimiz'ken, *Ekremü'l-ekremîn*'ken, gayb hazineleri elindeyken, dünya ve âhiretin lütfu keremi O'na aitken biz nasıl ümitsizliğe düşeriz?

Elbette ümit besleyeceğiz.

Ama zayıf kullarız. Ümit tarafını fazla gösterirsen, ümit tarafına fazla bel bağlarsa kullar gevşer. Keşke gevşemeseler ama gevşer. Gevşedikleri için de, bakarsın bu sefer iyi iş yapmaktan geri dururlar. Onun için İslâm denge dini olduğu için diyor ki:

Ümitsizliğe düşmek haram.

Tamam. Ümitsizliğe düşmeyeceksin ama korkusuzluk da yasak.

“Allah beni mi atacak cehenneme canım. Bu kadar kötü kul var, onları atıncaya kadar bana sıra gelmez. Ben gene ne de olsa hiç olmazsa söyleyim böyleyim.”

Öyle cesurluk da yok.

Hatta büyüklerden birisi diyor ki;

“Kul korku ile ümit arasında olacak.”

Nasıl olacak?

“İki arslanın arasındaki tilki gibi olacak.”

Allah Allah, iki arslanın arasındaki tilki nasıl olur?

Tilki arslandan korkar. Arslan da tilkiyi gördü mü heves eder, yemek ister. Zincirle bağlı olmasa bir pençe atıp pençesi içine almak, altına almak, parçalamak, yemek ister. Şimdi arslan bu taraftan kükrediği zaman tilki korkacak.

Nereye kaçsın?

Biraz geri kaçması lazım ama o da bağlı, çok uzağa gidemiyor. Bu tarafa kaçsa bu tarafta da bir başka arslan var. Bu da oradan gürler. Onun da yanına fazla yanaşamaz. O halde tam orta yeri öyle bir bulur ki. Kurnaz tilki orta yeri o kadar güzel bulur ki; ne bu arslana yakın olur, ne bu arslana yakın olur. Yakın olsa pençesini uzatır belki dokunur diye tam ikisi arasındaki mesafeyi tam bulur. Müslüman da öyle olacak.

Ne fazla ümit, ne fazla ümitsizlik.

Ümit tarafı galip olacak çünkü Allah *Erhamü'r-râhimîn*'dir. Ama güvenmeye gelmez.

Zâlike limen haşiye Rabbehû diyor Beyyine suresinin sonunda. “O cennetler, o nimetler Rabbinden korkanlar içindir.”

Korkmayıp pervasız gezenler için, böyle tedbirsiz davrananlar için, iş yapmayanlar için değil. Korkan için. İman edip de salih amel işleyenler için. İman edeceksin, imanının eseri görülecek, çalışacaksın.

“Peki Allah bizim amellerimize muhtaç mı?”

Hayır, sen muhtaçsın. Allah senin hiçbir şeyine muhtaç değil. Çünkü sen de O'nunsun. Allah senin hiçbir şeyine muhtaç değil. Ne sadakana muhtaç, ne zekâtına muhtaç, ne haccına, namazına, orucuna, ne ibadet u taatine, hiçbirine muhtaç değil. Sen muhtaçsın. Muhtaç olan sensin.

وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ

Vallahu'l-ganiyyu ve entümü'l-fukarâ.
“Allah ganiyyül anî'l-âlemîn'dir; fakir olan, muhtaç olanlar bizleriz.”¹

---

¹ 47/Muhammed, 38.

Korkacağız çünkü büyük bir makamın, sonsuz bir gücün, kuvvetin sahibi.

Sen Şimdi “Fatih kaymakamından korkmuyorum. Fatih emniyet amirinden korkmuyorum. İstanbul Sıkı Yönetim komutanından korkmuyorum. Türkiye reis-i cumhurundan korkmuyorum.” diyebilir misin?

Diyemezsin. Diyemezsin çünkü denmez, olmaz. Makam sahibidir, olmaz. Allahu Teâlâ hazretleri o makamların sahiplerinin de rabbi. Her Şeyin rabbi, her Şeyin sahibi, hâlıkı.

Bilmiyoruz ki. Biz bilmiyoruz; Mevlâ bize nasıl muamele edecek? Bizim için meçhul. Bize söylemeye mecbur değil ki. Allahu Teâlâ hazretleri nasıl muamele edecekse edecek, bilmiyoruz.

Günah işledin mi?

Ne kadar çok.. “Çok günah işledim.”

Affedildiđine dair bir kađıt geldi mi öbür taraftan?

“Ey kulum, Őu kadar günah işlemiŐtin ama Şimdi ben seni bađıŐladım, müsterih ol.” diye altı imzalı bir pullu yazı geldi mi?

“Öyle bir şey gelmedi. Ama biraz namaz kıldım, ibadet ettim, biraz hayr u hasenât yaptım.”

Peki yaptığın o hayr u hasenâtın, namazın kabul olduğuna dair bir pullu, imzalı yazı geldi mi öbür taraftan?

“Ey kulum sen bir namazlar kılmıştın, kabul ettim. Bir ibadetler yapmıştın, kabul ettim.” filan diye bir garantin var mı?

“Hocam doğrusunu istersen onu da bilmiyorum. Kabul edildi mi edilmedi mi ne bileyim? İyi mi yaptım, kötü mü yaptım? Niyetim has mıydı, halis miydi? Yaptığım helalden miydi? Bir hayr u hasenât yaptım ama kazandığım helal miydi değil miydi, yerinde miydi değil miydi onu da bilmiyorum.”

Peki, günahların mâlum, günahlarını biliyorsun. Hiç şek şüphe yok. Sevapların, biraz ibadetlerin var ama onun da kabul edildiğini bilmiyorsun.

Nasıl emin olabilirsin?

Yüksek makamın sahibi. En büyük makamın sahibi Allahu Teâlâ hazretleri. Korkacaksın. İçinde bir korku olacak. Öyle

olunca insan tedbirli olur, ona göre hareket eder.

Hoca güzel yüz gösterse talebesine, iltifat eylese; derse çalışır mı?

Çalışmaz.

Onun için “*Cevrü üstaz biki mihri peder.*” demişler. “Hocanın cevr ü cefâsı babanın şefkatinden, sevgisinden daha iyidir.”

Kaşını çatar, biraz bağıırır çağırır, korkutur; sene sonunda bilgi vermiş olur, geçirir bilgisini. İmtihan da lazım. İmtihan da olmalı ki çocuk ondan korkup çalışsın. Yoksa evi içinde duran insan babasından anasından korkup da yetişmiyor, çalışmıyor. Mektebe gidince okuyup çalışıp yetişebiliyor. O imtihanlar olmasa talebeyi oturtamazsın. Ya sinemaya gider, ya futbola gider, ya gezmeye gider, ya yüzmeye gider; çalışmaz. Korkutursun, bağıırsın çağırırsın, tehlikeler olunca ona göre hareket eder.

Onun için korku ile ümit arasında olacağız. Yarışı bırakmak yok. Hayatı biz vermedik ki hayatı biz kendimiz sona erdirelim.

“Bayezid Kulesi’nden kendimi aŖađı atarım kurtulurum, bıktım bu hayattan! Her tarafı zehir! Eti zehir, balı zehir, bilmem nesi zehir. Bıktım.”

Öyle Ŗey yok.

Hayat senin mi?

Hayat senin mi ki sen onu Bayezid Kulesi’nden atıp Akıntıburnu’ndan veyahut Sarayburnu’ndan kendini dalgaya atıp da yok ediyorsun?

Bu vücut sana emanet. İslâm’ın felsefesindeki güzelliğe bakın! Bu vücut senin değil, sana emanet.

Sana sevdiğin bir arkadaşın bir güzel pırıl pırıl, gıcır gıcır Mercedes verse nasıl kullanırsın?

Ödün patlar. Gelinceye kadar Ŗakaklarından ter damlar böyle “aman bir yerini çizdirmeyeyim.” Mahallenin çocuklarına dik dik bakarsın geğerken elini sürmesinler diye, çizmesinler kenarını diye. Vücut da emanet. Bu vücuda bakacaksın. Bu vücutu uykusuz helak edemezsin. Gıdasız

bırakamazsın. İçkiyle, kumarla, sigarayla telef edemezsin.

“Efendim bazı büyüklerimiz sigara içmiş.”

Bu sigarayı içtiğin zaman ciğerinin içi, - ben susayım doktorlar söylesin,- zift doluyor. Her çeşit hastalık bundan oluyor. Senin bunu bozmaya, bu ciğeri işlemez hâle getirmeye hakkın yok. Ondan sonra nefes darlığı başlayacak, tıkanmak başlayacak, öksürmek başlayacak, aksırmak başlayacak, merdiven çıkamayacaksın. Bu vücut senin değil, bu vücut emanet.

Onun için kendini intihar edemezsin, aşıya atamazsın. Hayatına son veremezsin çünkü hayatı sen kendin kazanmadın, Allah verdi. Bir zaman gelecek alacak.

Ölümü de temenni edemezsin.

Neden?

İki ihtimal var: İyiysen daha çok iyilik yaparsın, sermayen artar. Ne güzel felsefe! İslâm ne kadar güzel! Ne kadar mükemmel! Müslüman olan insan nasıl insan olması gerekiyor, bakın hadîs-i şerîflere. Hiç ölümü temenni etmeyen bir insanın şöyle kararlılığını

düşünün. Ayağını yere basış tarzındaki kuvveti düşünün. “Günahkârsa da temenni etmesin.” diyor. Resûlullah Efendimiz onu da düşünüyor. Onu bırakmıyor, o da ümmeti.

Var mı bugün dünya üzerinde yaşayıp da, insan olup da Resûlullah’ın ümmeti olmayan?

Yok.

Bizim felsefemize, inancımıza, dinimize, kitaplarımızın bize bildirdiği ahkâma göre insanlar iki gruptur:

Bir; İslâm’ı bulmuştur, İslâm’ın güzelliğini anlamıştır, imanın tadını tatmıştır, İslâm’a girmiştir. Bu güzel dairenin içine, bu gülistanın bahçeden içeri girip bu gül bahçesine dahil olmuş safadır.

İkincisi; dışarıdadır ama ola ki gire. Bakarsın girer, o da girer.

Nereden bilelim girmeyeceğini?

Çağırırız; “Ya gelin dışarıda isin pasın içinde durmayın, çamurda durmayın; burada gül bahçesi var. Ağaçların üstünde bülbüller ötüyor. Güller mis gibi kokuyor; yaseminler, hanımelleri, filbahriler, fuller her tarafını güzel kokular sarmış. Neresine baksan bir

güzel manzara var, gelin buraya. Orada karanlıkta kalmayın, çamurda kalmayın, çorakta kalmayın diye sesleneceğiz. Onlar da ümmet-i icabet. Muhtemeldir, kendilerinde bilkuvve ihtimal var ki müslüman olalar. Olursa olurlar.

İki şeye bağlı:

Bir, bizim gayretimize bağlı.

İki, onların gayretine bağlı. Biz güzel müslüman olursak, biz İslâm'ı güzel tebliğ edersek Allahu Teâlâ hazretlerinin yoluna bir güzel kulu daha çekmiş oluruz. Bir kulu daha çamurdan çıkartmış oluruz. Ama biz kendimiz adam olamamışsak, adam bize bakar, sanır ki Müslümanlık biziz. Halbuki biz değiliz ki. Müslümanlık çok daha yüksek bir şey. Biz de ermeye çalışıyoruz. Tırmanıyoruz böyle ama biz de ermeye çalışıyoruz, bizim de kusurlarımız var senin gibi. Bizim senden farkımız yok. Biz de kusurluyuz ama oraya ermeye çalışıyoruz. Bize bakma, yukarıya bak. Başını kaldır, yukarıya bak. O numune pırıl pırıl orada; Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* nur saçıyor.

b. Tanışmanın Usûlü

Leyset hâzihî bi-ma'rifetin hattâ tağrif'esme hû ve'sme ebîhi ve kabiletehû in marida uttehu ve in mâte itteba'te cenâzetehû.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bizlerin birbirimizi iyi tanımamızı istiyor. Bu hadîs-i şerîfinde de o tavsiye var.

Sen beni tanır mısın?

“Valla bilmem hocam, adını bilmiyorum. Görüyorum arada, pazar günleri gelersin şu kürsüye çıkarsın ama bilmem.”

Ben seni tanır mıyım?

Bilmem.

İşte karşıma gelir oturur bir güleç yüzlü, hoş arkadaş. Ama bilmiyorum işi ne, mesleği ne, nerede oturur, ne yapar?

Olmaz.

Biz kardeşiz. Hem de nasıl kardeşiz?

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

Inneme'l-mü'minûne

ihvetün.

“Müslümanlar başka bir şey değil, sadece kardeştir.”²

Başka türlü bir sıfat mümkün değil. Birbirimizle hasım olamayız, düşman olamayız, mahkemelik olamayız. Biz birbirimize Allah tarafından kardeş edilmişiz.

Innemâ edât-ı tahsisi ile geliyor. *Innemâ* ile geldi mi dikkat edin.

Inneme'l-mü'minûne

ihvetün.

“Müslümanlar başka bir şey değildir, ancak ve ancak, sadece ve sadece kardeştir. Başka şeylerin hepsini reddediyorum.” diyor Allahu Teâlâ hazretleri.

Şimdi sen benim kardeşim misin?

Ben senin kardeşimim. Hadi bakalım yapacağın işi ona göre yap.

Ayağıma karpuz kabuğu mu koyacaksın, sırtıma hançer mi saplayacaksın, boynuma kement mi takacaksın, göğsüme tabanca mı dayayacaksın? Hadi bakalım ne yapacaksın yap.

Inneme'l-mü'minûne ihvetün.

لَئِن بَسَطتَ إِلَى يَدِّكَ لَتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي
إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ

*Le-in basatte ileyke yedeke li-taktülenî
mâ ene bi-bâsıtın yediye ileyke li-aktüleke.*
“Sen beni öldürmek için bana elini uzatsan ben
seni öldürmek için sana elimi uzatmam.”³
diyor.

Hız. Âdem’in oğlu, öteki kardeşine öyle
diyor. “Sen beni öldürmeye elini uzatıyorsun
ya, ben elimi sana uzatmam.” diyor. O ârif. O
mü’min. Ötekisinin canına elini uzatmaz.
Öldürürse de uzatmaz. Kardeş çünkü.

Bu insanlar arasındaki ihtilafı ben
anlayamıyorum. Bilmiyorum, bunca yaş
yaşadım anlayamadım. Bu insanların arasında
temelli bir ihtilaf yoktur. Hatta çok kere aynı
şeyi söylerler. Aynı şeyi isterler. Sözleri,
kelimeleri farklıdır da çok kere gönülleri
birdir. Ama ihtilaf, ihtilaf, ihtilaf...

Milletler arasında ihtilaf vardır. Aynı dinin mensupları arasında ihtilaf vardır. Dinler arasında ihtilaf vardır. Mezhepler arasında ihtilaf vardır. Şehir arasında ihtilaf vardır. Mahalle arasında, Mahalleli arasında ihtilaf vardır. Evin içinde fertler arasında ihtilaf vardır.

İllallah! İhtilaf, ihtilaf, ihtilaf...

Neden?

Hepimizin bir yerden emir almamız lazım.

c. Nereye Tâbî Olacağız?

Herkes bir başka yerden emir alırsa o tabur muntazam adımlarla gider mi?

Herkes bir başka kafaya, felsefeye hizmet ediyor.

“Gelin bu tarafa gidelim” diyor birisi, ötekisi “hayır bu tarafa gidelim”, ötekisi “hayır bu tarafa.”

“Hayır öyle yapmayalım, böyle yapalım.”

“Hayır oturmayalım, kalkalım.”

“Hayır kalkmayalım, oturalım.”

Tek bir sözü dinlesene. Tek bir yere tâbi olsana.

“Hocam nereye tâbi olacağız? Benden üstün var mı?”

Senden üstün Allah var.

Kabul ediyor musun?

Var.

Senden üstün Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem var. Allahu Teâlâ hazretleri çölün içinden bir cevher çıkarmış. Eğer İstanbul’dan çıksaydı, derdin ki “Acaba eski Bizans kitaplarını, Yunan eserlerini okudu da bu kadar yüksek hikmete, bu kadar yüksek düşünceye, bu kadar güzel fikirlere sahip oldu.” derdin. O zaman onlara bağlardın.

“Eğer okumuş olsaydı, kim bilir Hint felsefesinden mi aldı, Yunan felsefesinden mi aldı, Mısır felsefesinden mi aldı?” derdin.

Allah ümmî bir insan gönderiyor sana ki kudretini göresin diye.

Hiçbir şey okumamış!

وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَأْرْتَابَ الْمُبْطِلُونَ

*Velâ tehuttuhu bi-yemînike izel-
lertâbe'l-mubtilûn.*⁴

Eliyle yazı yazmamış, okumamış bir ümmî şahıs gönderiyor; işte kitaplarda sözlerini görüyorsunuz, benden dinliyorsunuz. Onun sözleri. Bu delil sana yetmez mi? 1400 yıl önce ekin bitmez bir çölde yetişmiş bir insan. Üniversite yok. Yirminci yüzyıl değil. Teknik yok. İlim irfan gelişmemiş. Kütüphaneler gelişmemiş. Elektronik beyinler çıkmamış. Komputerler çıkmamış. Entegre devreler, şunlar bunlar yok.

Yetmez mi sana?

Dinimiz bizim birbirimizle kardeş olmamızı istiyor. Kardeş etmiş ve böyle diyor. “Aksine hareket edersen mesul tutarım.” demek, arkasından o var.

Allahu Teâlâ hazretleri “Siz kardeşsiniz, başka bir şey değilsiniz” demişse, ben de ona göre hareket etmemişsem nedir bunun arkası?

Bunun arkası yakama yapışılmak ve hesap sorulmaktır. Sen bana kardeşçe davranacaksın, ben sana kardeşçe

davranacađım. Hepimiz o çizgiye geleceđiz, mecburuz.

Hepimiz bir şeyimizi bırakacağız, fedakârlık edeceğiz.

Neyi bırakacağız?

İslâm'a uymayan şeyi bırakacağız, İslâm'da birleşeceğiz. Allah'ın iradesinde birleşeceğiz. Kâinâtı yaratan, şu yıldızları birbirlerine çarptırmadan, şu nizamı birbirleriyle çatışmadan bu mükemmellikte götüren, bu kâinâtın, bu nizamın sahibi Allah'a tâbi olacağız. O zaman cemiyetimiz de o nizama girecek.

Nasıl oluyor da saniyesiyle metresiyle hesaplayıp da füzeyi atıp Ay'a yerleştirebiliyorlar. Nasıl olduğunu uzun izah etmeyeceğim, bir tek söz söyleyeceğim: O kadar muntazam ki Ay'ın, Dünya'nın hareketleri, o intizama dayanarak bir hesap yapıyorlar, oraya atıyorlar.

Ya muntazam olmasaydı? Sahipsiz şeyde intizam olur mu?

Yalpalar, zikzak yapar, düşer, kalkar. Şu kâinâtın sahibi var, nizamı var.

Coğrafya kitaplarında okuyoruz; Dünya Güneş etrafında dönüyor.

“Efendim muntazam dönse de daire şeklinde dönse daha iyi değil mi?”

O senin aklın. Daire şeklinde olursa her zaman aynı mevsim olur. Güneşe bir yaklaşıyorsun, bir uzaklaşıyorsun. Kışın en uzak yerde bulunuyorsun. Yumurthanın dışı gibi eliptik bir böyle değirmi hareket yapıyor, bir uzaklaşıyor Güneş'ten. Güneş tam orta yerde değil, dairenin ortası gibi değil; biraz köşemsi bir tarafta, elipsin bir odağında. Sen bir uca gidiyorsun, kışın uzaklaşıyorsun. Havalar soğuyor, havalar çatır çatır soğuyor, mikroplar ölüyor, sular buz tutuyor, tohumlar toprağın altında kalıyor. Yağmurlar yağıyor, karlar dağların tepesinde depo ediliyor, birden erimiyor.

Mevsim yavaş yavaş değişiyor. O dağların üstünden o sular şarıl şarıl akmaya başlıyor. Hava ısınıyor, tohumlar yerden başlarını çıkarıyorlar, filizleniyorlar, havanın güzelliğinden neşeleniyorlar, yemyeşil yeşeriyorlar. Tepeden tırnağa ağaçlar çiçek açıyor, bakmaya doyamıyorsun.

Yaptırabilir miydin sen bir ağaca? Kaç tane usta tutsaydın yaptırabilir miydin, o ağacı tepeden tırnağa çiçekle süsleyebilir miydin? Gelinini o kadar süsleyebiliyor musun sen?

Tepeden tırnağa her ağacı süslüyor; kimisi pembe, kimisi beyaz. Şeftalinin hâli başka, ayvanın hâli başka, elmanın hâli başka. Süslüyor, bir güzellik geliyor. Kış soğuk, yaz sıcak, bahar orta mevsim.

Bak, demek ki daire olsaydı bunların hiçbirisi olmayacaktı.

Sonra duyuyoruz ki Dünya kendi etrafında dönüyormuş.

Dönmeseydi felaketti.

“Dönme olur mu hocam, yuvarlak şey döner.”

Ay dönmüyor. Yani senin mantığına göre. Öyle mantık yok ya. İncelersin anlarsın. Öyle mantıkla, kafadan uydurma şeyle olmaz. Ay dönmüyor. Ayın bir tarafı bilmem kaç yüz derece sıcak, bir tarafı bilmem kaç yüz derece soğuk. Dönmüyor. Aynı duruyor.

Ya Dünya da dönmeseydi?

Hayat olmazdı.

“Efendim biz dünyada olmasaydık da bir önceki gezegende olsaydık, bir sonraki gezegende olsaydık.”

Bir önceki gezegen daha sıcak, yaşamana elverişli değil; bir sonraki gezegen daha soğuk, yılları daha uzun. O kadara tahammül edemezsin. Ölçmüş Mevlâ. Dünya dönerken, kendisinin bir eksenini var, dönüyor böyle. Farzedelim ki bir şişi geçirmişsin yün topuna böyle döndürüyorsun, dönüyor. O şiş böyle eksen. O eksen böyle dik dönse ya Güneş'in etrafında. Dik dönmüyor, meyilli dönüyor. Meyilli dönünce Adana kebabçısının kebabı gibi dünyanın her tarafı, bir tarafı yaz oluyor, öbür tarafı kış oluyor, mevsimler oluyor. 23 derece o yörüngesinin değişik olmasından ne hayırlar çıkıyor! Hesapsız değil. Hesapsız gibi gördüğün şeyde bile ne hesap var.

Sonra benim aklımın almadığı bir şey var: Biz şimdi fizikte açtık kitabı okuduk lisedeyken; her şeyin umumiyetle -bir iki müstesna madde var- katı hâli var, sıvı hâli var, gaz hâli var. Gazı sıkıştırırsan sıvı oluyor. Sıvıyı bilmem şey yaparsan katı oluyor. Katıyı

ısıtırsan sıvı oluyor. Daha ısıtırsan gaz haline geliyor. Demir bile buhar oluyor. O kadar sıcaklığı verirsen demir bile buhar oluyor.

Her şeyin katısı sıvısından daha ağır.

Su müstesna.

Suyun katısı daha hafif. Buz daha hafif. Su artı dört derecede, yani sıfırın üstünde dört derecedeyken en ağır halini alıyor.

Ne demek yani?

En ağır olunca suyun dibine gidiyor, artı dört dereceki sıcaklıktaki şey alta gidiyor. Öbür taraf üstte kalıyor. Kış oldu mu suların üstüne Allah buzdan bir elbise giydiriyor, aşağıda hayat artı dört derece ile devam ediyor. Balıklar yaşıyor, canlılar yaşıyor, hayat devam ediyor.

Eğer buz sudan daha ağır oluverseydi, bütün öteki o maddeler gibi bu sefer yukarıdan soğuğu görüp de suyun üst tarafı buz tuttu mu buz aşağı gidecekti, dibe oturacaktı. Yukarıdaki gene aşağı oturacaktı, oturacaktı, oturacaktı... Denizlerin on bin metre derinliğine kadar, göllerin ta diplerine kadar bütün sular çatır çatır buz olacaktı.

Balıklar ne oldu?

Sizlere ömür. Hepsi öldü.

Hücreler?

Hepsi öldü.

Canlılar?

Hepsi öldü.

Bir dahaki sene sen bekle de Güneş çıksın da üst tarafı ısıtsın. Güneş üst tarafını ısıtır ama ta on bin metre derinliğe, suya nüfus edemez ki. Bak, bir mevsimlik canı vardı hayatın, giderdi gümbürtüye. Hiç kimse bir mevsim sonra sağ kalmazdı. Gördün mü suyun istisnaî durumunu, artı dört derecede ağır olmasını?

Bunu kim bilir?

Alim olanlar bilir.

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

*Innemâ yahşallâhe min ibâdihi'l-ulemâ.*⁵

İşte bir *innemâ* daha geldi.

Innemâ. “Ancak.” *Yahşallah.* “Allah’tan korkar.” *Min ibâdihi’l-ulemâ.* “Alim kulları.”

Hepsi değil. *Min ibâdihi’l-ulemâ.* “Bazı alimler korkar.”

Bazıları da kafa gezdirir. “Ben alimim, bilgiliyim” diye sağa sola çalım satar. Ama bazı alimler vardır ki işin esrârını mantık gözüyle, akıl gözüyle bir inceler, zeki insan, anlar. “Bu tesadüf olmaz.” der, “Böyle şey olur mu?” der. Redderer onu. Şu kâinâtın sahibine teslim olur. Parmağını kaldırır kelime-i şehadet getirir, “Allah” der, “Allah bu kâinâtın sahibi” der, teslim olur. Aklın varsa, ilmin varsa, eğer bir de o alimlikten nasibin varsa, o zümredensen gel sen de.

“Hocam ben inandım. Bu benim inancım benim subjektif kendi içime ait bir şey mi?”

Değil. Öyle şey değil. İman, ilim, irfan, İslâm, din; subjektif tarafı da var, objektif tarafı da var.

Gel iman et, bak neler göreceksin. Gel bakalım bir iman et, bir teslim ol, Allahu Teâlâ hazretlerinin önünde bir burnunun kibrini kır.

Bir tevazu, bir edep haline bürün, huzurunda bir secde et; bak sana neler gösterecek.

Aciz mi Allahu Teâlâ hazretleri?

Allahu Teâlâ hazretleri her insana delil gösteriyor. 1400 yıl önce Kur'an'ı indirdi, artık delile lüzum yok diyebilirdi. Yarın hüccet olsun diye her şahsa ayrı ayrı delil gösteriyor.

“Ey kulum ben sana filanca akşam, filanca gece şu hakikati göstermedim mi? Filanca kul geldi sana şunu şunu söylemedi mi?”

“Söyledi yâ Rabbi.”

Hadi bakalım, kaç bakalım o zaman nereye kaçacaksın?

Hiçbir yere kaçamazsın. Allah her kula, iman etmesi için delil gönderir. Bunun hiç istisnası yoktur.

Sen de kendi hayatından dene bakalım.

Sana kıyamet gününü göstermedi mi Allahu Teâlâ hazretleri? Rüyada görmedin mi? Korkmadın mı? Kıyametin koptuğunu görüp de “Eyvah, benim halim nice olacak!” diye kan ter içinde yataktan kalkmadın mı?

Çoğu kalkmıştır. Gösteriyor Allah “işte bak böyle olacak, ayağını şimdiden denk al” diye. İşte o şahsî delil.

Sen daha edebini takın, neler olur. Allah seni durduğun yerden rızıklandırır. Gözünden perdeyi açar; görünmeyen şeyleri görürsün, bilinmeyen şeyleri bilirsin. Allahu Teâlâ hazretleri kâinâtı yarattıktan sonra kâinâttan çekilmiş de seni yalnız bırakmış değil ki. Her an tecellide.

d. Kardeşliğin Gereği

Biz kardeş olacağız.

“Bu kardeşlik değil” diyor, demin metnini okumuş olduğum hadîs-i şerîfte. İşte “sen benim kardeşimsin, ben senin kardeşimim.”

Öyle şey yok.

Leyset hâzihî bi-ma’rifetin. “Bu bilişme değildir.”

Ya nasıl olacak bilişme?

Tarif ediyor Efendimiz:

Hattâ tağrif’esmehû. “İsmini bileceksin.”

İsmini bilinceye kadar o bilişme sayılmaz.

Sonra nesini bileceksin?

Ve'sme ebîhi. “Babasını bileceksin.”

Araplar'da “filan oğlu filanca” diye geçerdi isim. Ona işaret ama biraz da soyunu sopunu bileceksin demek, kimlerden olduğunu bileceksin.

“Ahmet Efendi ama nereli bilmem, kimlerden bilmem.”

Olmaz. Biraz geniş tanıyacaksın.

Ve'sme ebîhi ve kabiletehû. “Kabilesini bileceksin.”

“Efendim Türkiye'de kabile yok.”

Şehrini bil, kasabasını bil.

În marida uttehû.

Bu tanışmadan, bu ahbaplıktan gayeyi bildirmek için de bizim anlayacağımız dilde kısaca izah ediyor.

Resûlullah Efendimiz kolay anlatacak tarzda çok güzel söylerdi, herkesin anlayacağı gibi konuşurdu. Çünkü okuma yazma bilen insan parmaklar adedince azdı. Onlara anlatacak, 1400 yıl sonraki insana da dokunduracak mânayı.

Yapabilir misin sen?

Allahu Teâlâ hazretleri teyit, takviye etmese mümkün mü?

Çölün adamına söylediğin söz burada tuz gibi, yavan ekmek gibi gelir insana. Ama öyle gelmiyor. Lezzetinden tadına doyamıyorsun.

Neden?

İlahî kudret ile takviye edilmiş. Resûlullah'ın sözleri lâlettayin söz değil ki.

İn marida uttehû. “Hastalanırsa ziyaret edersin.” diyor.

Yani kardeşlik kuru kardeşlik değil. İlgî göstereceksin. Hastalanırsa gidip ziyaretine; “İhtiyacın var mı? Sen çalışıyordun çalışamaz oldun. Yatıyorsun yatakta.”

“‘Geçmiş olsun kardeşim’ dedim, vazifemi yaptım.”

Öyle şey yok.

“Hocam ziyaret ettim işte ‘geçmiş olsun’ dedim.”

İyi ama biraz düşünsene. Şekil dini olsaydı adını bilmekle kâfi derdi. Öyle demiyor.

“Hastalanırsa ziyaret edersin. Ölürse cenazesine gidersin.” diyor, “Cenazesinin peşinden gidersin, son vazifeni yaparsın.” diyor.

Demek ki biz kardeşiz. Kardeşliğimiz sıradan olmayacak. Sen beni bileceksin, ben seni bileceğim.

Nasıl bileceğim?

Memleketinle, baba adınla, işinle, gücünle bileceğim. Kardeşimsin çünkü.

Bizim Hocamız [Mehmed Zahid Efendi] *rahmetullâhi aleyh* derdi ki;

“Bir insanın bir şehirde arkadaşı var da otele gidiyorsa, onlar kardeş arkadaş değildir.”

Halbuki şimdi biz “aman zahmet olmasın, nasıl olsa cebimde paralar var.” diyoruz. Paramıza güveniyoruz. Kardeşliği çığnıyoruz. “Otelde daha rahat ederim.” diyoruz. Git bakalım o kulübeye de o kardeşinin ne çektiğini biraz gör. Tabii Hilton’da rahat edersin. Stad Hotel’de rahat edersin. Ankara Palas’da hoş olur. Otelinde çarşafklar yeni değişmiştir, bitişiğinde banyo vardır, garsonlar

güzel papyon kravatla gelirler hizmet ederler. Para var ya ucunda. Ne istersen aldirtirsın, yaptirtirsın. Telefon emrinde, telgraf emrinde. Gel bakalım řu kulübeye biraz tenezzül buyur. Zengin kardeşin yoksa fakir kardeşin var. Fakirin kulübesine git, biraz da onun sıkıntısını çek bakalım. Biraz da onun derdiyle dertlen. Tabi biz zenginiz, o tarafa gitmeyiz; onlar fakir, bu tarafa gelmek istese gelemez. O zaman anarşı başlıyor.

Anarşiyi nasıl önleyeceğiz?

Anarşistlerin hepsini hapse tıkarız, biter.

Vah zavallı vah! Vah zavallı vah!

Sen böyle mi öğrendin yirminci yüzyılda ilmi irfanı?

Yazıklar olsun sana!

Sen dünyanın bütün insanlarını hapse tık o zaman. Hapse tıkmakla iş bitmez ki. Temelinden hallet bakalım. Temelinden hallet bakalım. Bir sevgiyi yerleştir bakalım. O onu sevsin, o onu sevsin.

Yapabilir misin?

“Hocam o elimden gelmez. Ben kalplere karışmam. Ben kanun adamıyım.”

Kalplere karışan var bak. Kalplere hükmeden var. Onun yolunu kapatma. Bu cemiyetin, bu milletin, bu insanların yaşaması bununladır. Bu bir gıdadır. Sen bu gıdayı engellersen, bu yolu kapatırsan cemiyetler ölür, insanlar ölür.

Osmanlı İmparatorluğu’nu parçaladın, ne oldu?

Yerini bir Rusya tuttu, bir Amerika tuttu. Uçak fabrikaları, silah fabrikaları çalışsın diye adamları birbirleriyle çarpıştırıyorlar.

Yapar mıydı deden? Yaptı mı?

Yedi asır hakim oldu şuralara, yaptı mı?

Hizmet etti, alnından ter damladı. “İyilik yap denize at, balık bilmezse Hâlık bilir.” dedi. İnsanlar için yapmadı ki.

Herkes Osmanlı’ya çatıyor. Sen de çat! Sen de dedene söv bakalım. Sen de söv. Herkes sövsün. Nasıl olsa kendisi yok. Söv sövebildiğin kadar bakalım. Hizmet götürdü, insanlık götürdü, medeniyet götürdü. İstismar etmedi.

Bugün Bulgar “vallahi arıyorum” diyor, “onun değerini arıyorum” diyor. “Evim vardı, barkım vardı. Emniyet içindeydim. İrzim namusum yerli yerindeydi.” diyor. Yaşlı, o devri bilenler bunu söylüyorlar. Ama bilen bilir bilmeyen bilmez.

Sonra bizim dedelerimiz de hata etmiş olabilir. O da bizim gibi.

Sanki biz hatasız mıyız? Bizim torunlarımız bizim hakkımızda ne diyecek?

Osmanlı çekildi.

Ne oldu?

Adamlar birbirlerini kesiyor. Afrika kaynıyor. Asya kaynıyor. Orta Asya kaynıyor. Güney Amerika kaynıyor. Orta Amerika kaynıyor. Her yerde bir gerilla, her yerde bir cephe, her yerde bir çatışma, her yerde silahlar.

Nereden geliyor?

Yüzde yirmi yedisi Amerika’dan, yüzde yirmi dördü Rusya’dan. Amerika’nın, Rusya’nın silah fabrikaları çalışsın.

Ama bunun attığı kurşun orada bir cana batıyor, bir kanı akıtıyor.

Varsın akıtsın. Çok para ediyor. Bir uçak şu kadar para. Ne âlâ.

Lanet ola ol mâle ki tahsiline ânın,

Ya din ola, ya ırz ola, ya namus ola alet.

Böyle para para mı ya? Bizim dedelerimiz bu paraya para mı demişler? Öyle şey mi olur?

Sen gül götürebildin mi? Huzur götürebildin mi? Rahat götürebildin mi?

Osmanlı çekildi, her yer zulüm içinde.

Biz bir süper güç olsaydık böyle mi olurdu? Yapar mıydık?

Yapamazdık. Yapmazdık.

Birbirimizi bileceğiz. İyi bileceğiz. Birbirimize yardım edeceğiz. Bu dünya fâni. Hepsi gelip geçecek.

Dün Ankara'dan buraya geliyordum arabayla. "İşte şurada arsa alalım." diyorduk.

Hocamız sağdı.

“Şuradan arsa alalım da şuradan işte şu akademiye devam ederiz, hocalık yaparız, burada da sakin sakin otururuz.” diyorduk.

İşte göle nâzır, manzarası var, sakin yer diyorduk. Eh şimdi Hocamız gitti, biz de gideceğiz. Tam oralara, o manzaralı, göle nâzır tarlalara bakarken, bir de baktım ki önümdeki kamyonun arkasında bir yazı, “hepsi yalan” yazıyor. Şoför yazmış ama tam benim o düşünceme denk düştü. “Hepsi yalan” diyor.

Biz de gideceğiz. Kalacak mıyız? Biz de gideceğiz. Ne götüreceğiz âhirete?

Ne olacak yani? Ne anladık şu hayattan? Ben 45 yıl yaşadım, sen 50 yıl yaşadın, 70 yıl yaşadın.

Ne anladın şu dünyadan? Ne oldu?

Birisine bir iyilik yapabilmişsek içimizde o huzur var. Birisine bir ziyafet çekebilmişsek, cân u gönülden “Allah senden razı olsun” dedirtebildiysek ne mutlu!

Hep gerisi pişmanlık olacak. O nefisler, o çekişmeler, o çatışmalar, o kibirler, o gururlar, o birbirimizle vuruşmalar, kırışmalar, hepsi yarın pişmanlık olacak.

Bir de zorlanacağız. Bir büyük mahkeme kurulacak, “gel bakalım” diyecekler.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ

وَبَنِيهِ

Yevme yefirru'l-mer'u min ahîhi ve ümmihî ve ebîhi ve sâhibetihi ve benîhi. “Kişi kardeşinden kaçacak. Anasından babasından kaçacak. Karısından, çoluk çocuğundan kaçacak.”⁶

Öyle bir gün. Sıkışacaksınız.

Neden sıkışacaksınız?

Allahu Teâlâ hazretlerinden bir şey saklayamayacaksınız ki. Hiçbir şey saklaman mümkün değil. O zaman bütün adaletsizlikler, bütün zulümler, bütün haksızlıklar her şeyi bilen ve tam âdil olan, âdil-i mutlak olan Allahu Teâlâ hazretlerinin mahkemesinde görülecek. Buradaki mahkemelerde avukata para verirsın, karşı tarafın avukatını da kandırırsın, rüşvet de verirsın.

O zaman kadı Allahu Teâlâ hazretleri olacak. Suçlular o zaman tir tir titreyecek. Mücrimler amel defterlerinde yazılan her şeyin böyle detaylı, teferruatlı olduğunu görünce tir tir titreyecekler.

Allahu Teâlâ bizim kardeş olmamızı istiyor.

Nasıl kardeş olmamızı istiyor?

Kardeşimizin adını bileceğiz, babasının adını bileceğiz, kabilesini, soyunu, sopunu, kime mensup olduğunu bileceğiz. Ona karşı ödevlerimizden iki numune hatırlatıyor:

“Hasta olursa ziyaret edersin.” diyor.

“Ölürse son vazifeni yaparsın, cenazesinin peşinde gidersin.” diyor.

E ille hasta olmasını mı bekleyeceğim? Bu o demek mi?

Öyle bir mâna mı anlıyorsun bu hadîs-i şerîften?

Sağlığında da zevk u safa ile, şenlikle, esenlikle kardeşlik edeceksin. Sen ona bir şey hediye edeceksin, o sana bir şey hediye edecek. Sen onu ziyaret edeceksin, o seni

ziyaret edecek. Düğünde bayramda beraber olacaksınız. Seyahatte beraber olacaksınız. Gül gülistan olacak ortalık.

Bunu bu insanlara parayla yaptıramazsın. Bu parayla olmaz. Ne kadar para döksen olmaz. Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki;

لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ
قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ

Lev enfakte mâ fi'l-arzi cemîan mâ ellefte beyne kulûbihim ve lâkin-nallâhe ellefe beynehüm. “Ey Resûlüm! Ey habibim! Ey benim âlemlere rahmet olarak gönderdiğim peygamberim! Sen yeryüzünün bütün malını, parasını sarf etmiş olsan bu insanların gönüllerini bir araya getirip birbiriyle uzlaştıramazdın; Allah uzlaştırdı.”⁷

Biz Allah’a kulluğu bırakınca uzlaşma da kalkıyor. Ondan sonra uğraşıyoruz. Hâlâ hınçla halletmeye çalışıyoruz işi.

Olmaz ki.

İmana gel. Kökünden hallet işi. Bu imana senin de ihtiyacın var, benim de ihtiyacım var. Amerikalı'nın da ihtiyacı var, Rus'un da ihtiyacı var. Bu imana insanlığın ihtiyacı var.

Ne diye duruyorsun önünde? Ne çırpınıyorsun? Allah'ın iradesine ne karşı geliyorsun? Kötü bir şey mi emrediyor? İnsanlar kardeş olursa fena mı olurmuş? Şurada dinlediğin üç tane hadîs-i şerîften hangisini kötü gördün? Nedir çırpınman?

“Müslümanlık gericilik.”

Neresi geri, göster bakalım. Ben bir kere âhireti düşünüyorum, senden çok daha ilerisini düşünüyorum.

Sen benim ilericiliğim kadar ilerici olabilir misin?

Köküm mâzide ama gönlüm istikbalde. Bak hâlet-i ruhiyeme, ruh yapıma bak. Ölümü temenni etmem, korkmam, çekinmem, cümle cihan halkı bana düşman olsa ama Allahu Teâlâ hazretleri “şöyle yap” dese yaparım.

“Canını alırlar.”

Canı Allah alıyor.

Allahu Teâlâ alıyor canı, sen mi alıyorsun?

Vay şaşkın vay!. Sen kendine gücün yeterse; felç olduğun zaman elinden felci kaldır bakalım. Madem o kadar gücün kuvvetin var. Allah sana bir felç verse, kaldır bakalım!

Allah sana bir kuvvet vermiş, kulluk yapsın, imtihan diye. İmtihanda kağıda soruların cevaplarını versin diye kabiliyet vermiş, kudret vermiş; zulümde kullanıyorsun onu.

Hakkın var mı?

İmtihan diye serbestsin. Yoksa Allahu Teâlâ hazretleri senin başına taş yağdırır.

Hani nerede Lut kavmi?

Kur'ân-ı Kerîm'den misal verelim.

“Hocam bilmiyoruz, bir yer varmış, Sodom Gomore denilen şehirler varmış. Şimdiki Lut Gölü denilen yerde, Ürdün'le İsrail'in oralarda. Şimdi gölün kenarı seziliyor ki, işte varmış bir zamanlar ama gölün dibine batmış.”

İşte Kur'ân-ı Kerîm'de Allahu Teâlâ hazretleri Lut kavminin yaptıkları

kötülüklerden, nefse uymalarından, zinalarından, livatalarından dolayı ceza olarak yerin dibine batırıldığını söylüyor. Âd kavmini, Semud kavmini ceza olarak helak ettiğini söylüyor.

Sana gelmez mi sanırsın? Senden korkar mı sanırsın Allahu Teâlâ hazretleri?

Vardır bir hikmeti, bilemeyiz ki.

Biz onun hangi işine akıl erdirebiliriz?

Bilmeyiz. Nasıl isterse öyle yapar. Seni şaşırtmak için sana ceza vermiyor gibi durur. Şaşır da inadını artır, artır, artır da ta tepeden daha tepetaklak düş diye.

Firavun ne yaptı?

Firavun rüya gördü. Bir rüya üzerine Benî İsrail'in erkek çocuklarının hepsini öldürmeye başladı. Bir rüya üzerine.

Neymiş?

Saltanatını bir başkası devirecekmiş, sarayını yıkacakmış diye.

Peki o zavallı, mâsum yavrucuk, kadife gibi teni olan, o cıyak cıyak bağırان, o ağzı süt kokan o yavrucuğu sen nasıl öldürürsün?

Zalim, gaddar, firavun! Öldürdü.

Neden?

Sarayı, mülkü devam etsin diye. Sonra ne oldu?

Musa *aleyhisselam* ile karşı karşıya geldikleri zaman Allahu Teâlâ hazretlerinin emirlerini söyledi Musa *aleyhisselam* Firavun'a da, dedi ki;

“Ben size benden başka rab bilmiyorum.”

Bütün ahâli toplanmış, büyük bir meydana Musa *aleyhisselam* ile konuşmalarını dinliyor.

أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي

E leyse lî mülkü mısra ve hâzihi'l-enhâru tecrî min tahtî. “Şu benim altımdan akan nehirler, ırmaklar, Mısır'ın mülkü benim değil mi?”⁸

“Ben size benden başka bir rab bilmiyorum, bana tapın.”⁹ dedi.

Kendisine taptırıyor. Bak nasıl istismarcı.

---

⁸ 43/Zuhruf, 53.

⁹ 28/Kasas, 38.

Ne oldu?

O zaman başına taş mı yağdı?

O zaman yağmadı. O zaman Allah, Musa ve Harun *aleyhisselam*'ı şu benim söylediğim sözler gibi sözleri söylemek için gönderdi.

O zaman o dinledi.

İnanmayabilir. İnsanoğlunun içinde şüphe denilen bir kurt vardır, kemirir insanı. İnanmayabilir. İnanmayanlar için mucize gösterdi. Mucizeleri gördüler. O zamanın sihirbazlarıyla münazara, münakaşa, mübahese, müsabaka, yarış yapıldı. Sihirbazlar birtakım şeyler hazırladılar, yaptılar. Musa *aleyhisselam* şaşırıldı kaldı. Korktu kendi kendine.

“Allah Allah, bu kadar göz boyayıcılık, bu kadar hünerler karşısında ben ne yapacağım?” dedi.

وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً

Ve evcese minhüm hîfeten. “Musa *aleyhisselam* korktu içinden.”¹⁰

¹⁰

11/Hûd, 70.

Âyet-i kerîmede böyle diyor. Sonra Allahu Teâlâ hazretleri;

“At elindeki âsâyı ya Musa!” dedi.

Bütün o sihir yaptıkları şeyin hepsini o elindeki âsâ iptal etti, hepsini yuttu.

O zaman sihirbazlar anladılar, baktılar ki bu iş beşer işi değil, bir müstesna şey.

وَأَلْقَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ

*Ve ulkiye's-seharetü sâcidîn.*¹¹

Bütün o sihirbazlar, Firavun'a gelip de “Eğer biz galip gelirsek bize mükâfat var mı?” deyip de Firavun'un tarafını tutanların hepsi o zaman Musa *aleyhisselam*'ın huzurunda secde ettiler. Dediler ki;

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ. قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Kâlû âmennâ bi-Rabbi'l-âlemîne, Rabbi Mûsâ ve Hârûn. “Âlemlerin Rabbi olan Allah'a inandık, Musa'nın ve Harun'un Rabbi olan, onları peygamber gönderen Allah'a inandık.”¹²

¹¹ 7/A'râf, 120.

¹² 26/Şuarâ, 48.

Firavun kızdı. Dedi ki;

“Ben izin vermeden siz nasıl iman edersiniz?”

Sen kalplere, vicdanlara, akıllara da mı hakim olursun?

Delilleri gördü, iman etti işte. “Keserim” dedi, hem de nasıl keserim dedi?

لَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ

Le-usallibenneküm fî cüzûi'n-nahli.

“Hurma ağaçlarına hepinizi asarım. Böyle elinizi ayağınızı çaprazlama keserim.”¹³ dedi.

Sağ elinizi kesersem sol ayağınızı keserim, sol ayağınızı kesersem sağ elinizi keserim. Çaprazlama.

“Sonra da hurma ağaçlarına asarım sizi.”

Dediler ki;

لَا ضَيْرٌ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

Lâ dayra innâ ilâ Rabbinâ mungalibûn.

“Sen ne yaparsan yap, biz senden

korkmuyoruz, biz Mevlâmız'a döneceğiz.”¹⁴
dediler.

İman geldi mi böyle.

فَأَقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ

Fa'kdı mâ ente kâdin. “Neye hükmedersen hükmet, bizi ilgilendirmiyor, biz gerçeği gördük.”¹⁵ dediler.

O zaman da yola gelmedi. Ondan sonra daha seneler geçti. Bak Allahu Teâlâ hazretleri ne kadar halim, ne kadar hilim sahibi. Biz olsak kızarız, hemen ezeriz. Sivrisineğin üstüne patlatır gibi patlatırız. Ne kadar halim. Gene, belki yola gelir diye seneler geçti.

Allahu Teâlâ hazretleri Musa *aleyhisselam*'ın kavmine kıtlık verdi. Dediler ki;

“Ya Musa, bu senden oluyor. Sen dua et şu kıtlık geçsin, inanacağız.”

Kıtlık da geçti.

---

¹⁴ 26/Şuarâ, 50.

¹⁵ 20/Tâhâ, 72.

Dua etti Musa *aleyhisselam*. O istedikleri de oldu, öteki istedikleri de oldu. Gene yola gelmediler, gene yola gelmediler, gene yola gelmediler.

Sonra ne oldu?

Sonra Allahu Teâlâ hazretleri artık kahırıyla tecelli etti, Firavun'u ve ordusunu denizde boğdu.

Nasıl boğdu?

Mazlumları, mâsumları, mü'minleri katletmek için peşinden at sürüp giderken boğdu. Suç üzere, ceza üzere boğdu. Ama gene ibretli bir şey var ki tam boğulurken Firavun dedi ki;

لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ

Lâ ilâhe ille'llezî âmenet bihî Benû İsrâile ve ene mine'l-müslimîn. “Benî İsrail’in inandığı Allah’tan başka ilâh olmadığını ben de

kabul ettim, ben de müslümanlardayım.”¹⁶
dedi.

Firavunluk etme, sonunda oraya varacak iş. Ben çok dinsizler biliyorum. Çok dinsizlerin de hayatını okudum. Firavunluk etme, bak Firavun bile sonunda “ben de müslümanlardayım” diyor. Çünkü ölüm korkusu geldi mi, insan hayata menfaat gözü ile değil de iz’an ile, irfan ile baktığı zaman gerçeği görür. Görmemesi mümkün değil. Allah’tan başka ilâh yok. Bu kâinâtın bir tek sahibi var: Allah *celle celâlüh*.

Şimdi iman et, ne diye inat ediyorsun?

Niye iş işten geçtikten sonra, kendini perişan ettikten sonra, niye öyle olsun?

Bak ne kadar merhametli Mevlâ, ondan taş yağdırmıyor. İsterse yağdırır. Affediyor, affediyor, affediyor. Senin cürmün böyle bir kan çıbanı gibi baş verip de adam akıllı irin toplayınca o zaman patlatıyor. İflah olmaz hâle gelince, o zaman cezayı sen yapıyorsun kendine. Allahu Teâlâ hazretleri kullarına zulmetmiyor.

وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

*Vemâ ene bi-zallâmin lil-abîd.*¹⁷

وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

*Ve lâkinne'n-nâse enfüsehüm yazlimûn.*¹⁸

Pekçok âyet-i kerîme var. Kullar kendilerine zulmediyorlar. Allahu Teâlâ zalim değildir.

Adını bileceksin. Baba adını bileceksin. Kabilesini bileceksin. Hoş arkadaşlık edeceksin. Hastalanırsa ziyaret edeceksin. Ölünce son vazifeni yapacaksın. Arkadaşlığı kesip koparmayacaksın. Gördüğün bir kusurdan dolayı darılmayacaksın. Olmaz öyle şey. Arkadaşlık bir kere teessüs etti mi kopmaz. Allah yolunda arkadaşlık bir kere teessüs etti mi kopmaz.

“Neden kopmaz hocam? Yolu bozmuşsa, günahlı insan olmuşsa, yanlış yola gitmeye başlamışsa?”

---

¹⁷ 50/Kâf, 29.

¹⁸ 10/Yunus, 44.

O zaman daha iyi ya işte, tut elinden kurtar. Cehenneme gidiyor. Yanlış yola gidiyor. Helak olacak. Sen şimdi o dostunun yanlış yola gitmesine razı mısın? Yalvar yakar, elinden tut, anlat, izah et. Akıl için yol bir. Sonunda gelir düzelir. Doğru yola girmesi için çalış. Allahu Teâlâ hazretleri gönlümüze yumuşaklık versin, feyiz versin. Gözümüzün üstünden gaflet perdesini kaldırsın. Aklına güvenme. Dünyada hiç akılsızım diyen insan yok. Deliler bile deliliğini kabul etmez. Kimisi kendisini dâhi sanır. Kimisi profesör sanır. Kimisi peygamber sanır. Kimisi mehdi sanır. Aklına güvenme. Şu kâinatın sahibi Allah'a iltica et. O'na teslim oldun mu O sana yardım eder, elinden tutar.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

24 Şa'bân 1403 / 05.06.1983

İskenderpaşa Camii/ İstanbul

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

